

OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2015 No. 1867

Rheoliadau Dŵr Mwynol Naturiol, Dŵr Ffynnon a Dŵr Yfed wedi'i Botelu (Cymru) 2015

RHAN 2

Dŵr mwynol naturiol

Cydnabyddiaeth fel dŵr mwynol naturiol

4.—(1) Dim ond os caiff ei gydnabod yn unol â pharagraff (2) y caniateir gwerthu dŵr mwynol naturiol fel dŵr mwynol naturiol.

(2) Cydnabyddir bod dŵr yn ddŵr mwynol naturiol—

- (a) yn achos dŵr a echdynnwyd o'r ddaear yng Nghymru, pan roddir cydnabyddiaeth gan awdurdod bwyd yn unol â Rhan 1 o Atodlen 1;
- (b) yn achos dŵr a echdynnwyd o'r ddaear mewn rhan arall o'r Deyrnas Unedig, pan gydnabyddir ef yn unol â Chyfarwyddeb 2009/54 gan awdurdod cyfrifol y rhan honno o'r Deyrnas Unedig;
- (c) yn achos dŵr a echdynnwyd o'r ddaear mewn Gwladwriaeth AEE heblaw'r Deyrnas Unedig, pan gydnabyddir ef yn unol â Chyfarwyddeb 2009/54 gan awdurdod cyfrifol o'r Wladwriaeth AEE honno;
- (d) yn achos dŵr a echdynnwyd o'r ddaear mewn gwlad heblaw Gwladwriaeth AEE—
 - (i) pan gydnabyddir ef gan yr Asiantaeth, yn unol â Rhan 2 o Atodlen 1; neu
 - (ii) pan fo ganddo gydnabyddiaeth gyfatebol a roddir gan awdurdod cyfrifol—
 - (aa) rhan arall o'r Deyrnas Unedig; neu
 - (bb) Gwladwriaeth AEE heblaw'r Deyrnas Unedig.

(3) Mae cyhoeddiad yng Nghyfnodolyn Swyddogol yr Undeb Ewropeaidd o enw unrhyw ddŵr fel dŵr mwynol naturiol a gydnabyddir yn yr Undeb Ewropeaidd at ddibenion Cyfarwyddeb 2009/54 yn dystiolaeth derfynol bod dŵr yn cael ei gydnabod at ddibenion y Gyfarwyddeb honno, ac eithrio pan roddir y gydnabyddiaeth yn unol ag Atodlen 1.

Gwybodaeth Cychwyn

II Rhl. 4 mewn grym ar 28.11.2015, gweler [rhl. 1\(2\)](#)

Gwrthod rhoi cydnabyddiaeth neu dynnu cydnabyddiaeth yn ôl

5.—(1) Pan ganfyddir, o ran unrhyw ddŵr a gydnabuwyd o dan reoliad 4(2)(a) neu 4(2)(d)(i)—

- (a) drwy ddadansoddiad yn unol â Rhan 3 o Atodlen 1, na fodlonir gofynion paragraff 10(a) o'r Rhan honno;

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Mae newidiadau yn dal heb eu gwneud i Rheoliadau Dŵr Mwynol Naturiol, Dŵr Ffynnon a Dŵr Yfed wedi'i Botelu (Cymru) 2015. Mae unrhyw newidiadau sydd wedi cael eu gwneud yn barod gan y tîm yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt gydag anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

- (b) na fodlonir gofynion Atodlen 4; neu
- (c) nad yw cynnwys y dŵr yn unol â pharagraff 1(c) o Ran 1 neu, yn ôl y digwydd, paragraff 5(c) o Ran 2 o Atodlen 1,

caniateir i'r awdurdod bwyd neu, yn ôl y digwydd, yr Asiantaeth, dynnu'r gydnabyddiaeth honno yn ôl hyd nes y bodlonir y gofynion o dan sylw.

(2) Pan fydd yr awdurdod bwyd neu, yn ôl y digwydd, yr Asiantaeth yn gwrthod rhoi cydnabyddiaeth i ddŵr neu'n tynnu cydnabyddiaeth yn ôl, caniateir i'r person sy'n datblygu neu'n dymuno datblygu'r ffynnon y mae'r dŵr hwnnw yn dod ohoni, neu, os yn wahanol, y person sy'n berchen y tir y mae'r ffynnon honno ynddo, apelio yn erbyn y penderfyniad i berson a benodwyd at y diben hwnnw gan yr Asiantaeth o fewn 6 mis i gael ei hysbysu o'r penderfyniad.

(3) Rhaid i'r person a benodwyd ystyried yr apêl ac unrhyw sylwadau a wneir gan yr awdurdod bwyd neu'r Asiantaeth, fel y bo'n briodol, ac adrodd yn ysgrifenedig i'r Asiantaeth o fewn 3 mis gan argymhell camau gweithredu.

(4) Rhaid i'r Asiantaeth un ai—

- (a) cadarnhau'r penderfyniad, ynghyd â'r rhesymau; neu
- (b) cyfarwyddo'r awdurdod bwyd i roi neu adfer cydnabyddiaeth i'r dŵr dan sylw, neu ei adfer ei hun, fel y bo'n briodol.

(5) Pan gyfarwyddir awdurdod bwyd gan yr Asiantaeth i roi neu adfer cydnabyddiaeth o dan baragraff (4)(b), rhaid iddo gydymffurfio â'r cyfarwyddyd hwnnw ar unwaith.

Gwybodaeth Cychwyn

I2 Rhl. 5 mewn grym ar 28.11.2015, gweler [rhl. 1\(2\)](#)

Cais i dynnu cydnabyddiaeth yn ôl

6. Caiff person sy'n datblygu ffynnon yr echdynnir dŵr a gydnabyddir fel dŵr mwynol naturiol ohoni yn unol â rheoliad 4(2)(a) neu 4(2)(d)(i), wneud cais i'r awdurdod bwyd neu'r Asiantaeth, fel y bo'n briodol, i dynnu'r gydnabyddiaeth honno yn ôl.

Gwybodaeth Cychwyn

I3 Rhl. 6 mewn grym ar 28.11.2015, gweler [rhl. 1\(2\)](#)

Hysbysiad o newidiadau

7. Rhaid i awdurdod bwyd hysbysu'r Asiantaeth ar unwaith—

- (a) os bydd yn rhoi neu'n adfer cydnabyddiaeth o ddŵr mwynol naturiol neu'n tynnu cydnabyddiaeth yn ôl; neu
- (b) os caiff ei hysbysu o unrhyw newid i ddisgrifiad masnachol o ddŵr mwynol naturiol neu i enw ffynnon yr echdynnwyd dŵr mwynol naturiol ohoni.

Gwybodaeth Cychwyn

I4 Rhl. 7 mewn grym ar 28.11.2015, gweler [rhl. 1\(2\)](#)

Datblygu ffynhonnau dŵr mwynol naturiol

8.—(1) Ni chaiff neb ddatblygu unrhyw ffynnon at ddibenion marchnata'r dŵr ohoni fel dŵr mwynol naturiol oni bai—

- (a) bod y dŵr a echdynnwyd o'r ffynnon honno'n ddŵr mwynol naturiol;
- (b) bod awdurdod bwyd yr ardal lle mae'r ffynnon wedi ei lleoli wedi rhoi caniatâd i'r ffynnon honno gael ei datblygu; ac
- (c) bod gofynion Atodlen 4 yn cael eu bodloni.

(2) Pan ganfyddir yn ystod y datblygu bod dŵr mwynol naturiol wedi ei lygru ac y byddai potelu'r dŵr yn mynd yn groes i baragraffau 6, 7 neu 8 o Atodlen 4, ni chaiff neb ddatblygu'r ffynnon yr echdynnir y dŵr ohoni hyd nes bod achos y llygredd wedi'i ddileu ac y byddai potelu'r dŵr yn cydymffurfio â'r paragraffau hynny.

Gwybodaeth Cychwyn

I5 Rhl. 8 mewn grym ar 28.11.2015, gweler [rhl. 1\(2\)](#)

Triniaethau i ddŵr mwynol naturiol ac ychwanegiadau iddo

9.—(1) Ni chaiff neb roi dŵr mwynol naturiol yn ei gyflwr wrth ei ffynhonnell—

- (a) drwy unrhyw driniaeth heblaw am—
 - (i) gwahanu ei elfennau ansefydlog, megis cyfansoddion haearn a sylffwr, drwy hidlo neu ardywallt, pa un a fydd ocsigeniad cyn hynny ai peidio, i'r graddau nad yw'r driniaeth yn newid cyfansoddiad y dŵr o ran yr ansoddu hanfodol sy'n rhoi iddo ei briodoleddau;
 - (ii) dilead cyfan neu rannol y carbon deuocsid rhydd drwy ddulliau cyfan gwbl ffisegol;
 - (iii) triniaeth tynnu fflworid sydd wedi ei awdurdodi yn unol ag Atodlen 2; neu
 - (iv) triniaeth ocsideiddio aer a gyfoethogir ag osôn sydd wedi ei awdurdodi yn unol ag Atodlen 3;
- (b) unrhyw ychwanegiad heblaw cyflwyno neu ailgyflwyno carbon deuocsid i gynhyrchu dŵr mwynol naturiol eferw; neu
- (c) unrhyw driniaeth ddiheintio mewn unrhyw fodd, neu, yn ddarostyngedig i baragraff (1) (b), ychwanegu elfennau bacteriostatig neu unrhyw driniaeth arall sy'n debygol o newid cyfrif cytref hyfyw y dŵr mwynol naturiol.

(2) Nid yw paragraff (1) yn atal y defnydd o ddŵr mwynol naturiol wrth weithgynhyrchu diodydd ysgafn.

Gwybodaeth Cychwyn

I6 Rhl. 9 mewn grym ar 28.11.2015, gweler [rhl. 1\(2\)](#)

Potelu dŵr mwynol naturiol

10.—(1) Ni chaiff neb botelu dŵr mwynol naturiol—

- (a) oni bai bod gofynion Atodlen 4 yn cael eu bodloni;
- (b) mewn cynhwysydd heblaw cynhwysydd sydd â chaeadau a luniwyd i osgoi unrhyw bosibilrwydd o ddifwyno neu halogi; ac

- (c) sydd, ar adeg ei botelu, yn cynnwys unrhyw un o'r sylweddau a restrir yn Rhan 1 o Atodlen 5 ar lefel sy'n fwy na'r terfyn uchaf a bennir o ran y sylwedd hwnnw yn yr Atodlen honno.
- (2) Rhaid i'r dulliau a ddefnyddir ar gyfer canfod y sylweddau a restrir yn Rhan 1 o Atodlen 5 gydymffurfio â'r nodweddion perfformiad ar gyfer dadansoddi a bennir yn Rhan 2 o Atodlen 5.

Gwybodaeth Cychwyn

I7 Rhl. 10 mewn grym ar 28.11.2015, gweler [rhl. 1\(2\)](#)

Labelu dŵr mwynol naturiol

11.—(1) Ni chaiff neb botelu dŵr mwynol naturiol a'i labelu â'r canlynol—

- disgrifiad masnachol sy'n cynnwys enw bro, pentrefan neu le arall, onid yw'r disgrifiad masnachol hwnnw'n cyfeirio at ddŵr mwynol naturiol y mae'r ffynnon y datblygwyd ef ohoni yn y lle a ddangosir gan yr enw hwnnw ac nad yw'n gamarweiniol o ran y lle y datblygir y ffynnon;
- disgrifiad masnachol sy'n wahanol i enw'r ffynnon neu'r lle y caiff ei datblygu, oni bai bod enw'r ffynnon neu'r lle y caiff ei datblygu wedi'i labelu ar y botel hefyd, gan ddefnyddio llythrennau sydd o leiaf unwaith a hanner uchder a lled y llythrennau mwyaf a ddefnyddir ar gyfer y disgrifiad masnachol hwnnw;
- unrhyw fynegiad, dynodiad, marc masnachol, enw brand, darlun neu arwydd arall, pa un ai'n ffigurol ai peidio, y mae'r defnydd ohonynt yn awgrymu nodwedd nad yw'r dŵr yn meddu arni, yn benodol o ran ei darddiad, dyddiad yr awdurdodiad i ddatblygu'r ffynnon, canlyniadau dadansoddi neu unrhyw gyfeiriadau tebyg at warantau dilysu;
- unrhyw fynegiad heblaw'r rhai a bennir yn is-baragraffau (f) a (g), sy'n priodoli i'r dŵr mwynol naturiol briodoleddau ynghylch atal, trin neu wella salwch dynol;
- unrhyw fynegiad a restrir yng ngholofn gyntaf y Tabl yn Atodlen 6, ac eithrio pan fo'r dŵr mwynol naturiol yn bodloni'r maen prawf a restrir felly sy'n cyfateb i'r mynegiad hwnnw;
- y mynegiad “may be diuretic”, “gall fod yn ddiwretig”, neu “may be laxative”, “gall fod yn garthydd”, na'r hyn sy'n cyfateb i hynny mewn unrhyw iaith arall, oni aseswyd y dŵr mwynol naturiol fel un sy'n meddu ar y priodoledd a briodolir gan y mynegiad yn unol â dadansoddiad ffisigo-cemegol ac archwiliad ffarmacolegol, ffisiolegol neu glinigol, fel y bo'n briodol; neu
- y mynegiad “stimulates digestion”, “mae'n ysgogi treuliad”, neu “may facilitate the hepato-biliary functions”, “gall hyrwyddo'r swyddogaethau hepato-bustlog”, na'r hyn sy'n cyfateb i hynny mewn unrhyw iaith arall, oni aseswyd y dŵr mwynol naturiol fel un sy'n meddu ar y priodoledd a briodolir gan y mynegiad yn unol â'r dadansoddiad ffisigo-cemegol ac archwiliad ffarmacolegol, ffisiolegol a chlinigol.

(2) Ni chaiff neb botelu dŵr mwynol naturiol a'i labelu gyda disgrifiad gwerthu heblaw—

- “natural mineral water”; neu
- yn achos dŵr mwynol naturiol eferw, un o'r canlynol, fel y bo'n briodol—
 - “naturally carbonated natural mineral water” i ddisgrifio dŵr y mae ei gynnwys o garbon deuocsid o'r ffynnon ar ôl ardywallt, os digwydd hynny, a photelu, yr un ag a geir wrth y ffynhonnell, gan gymryd i ystyriaeth pan fo'n briodol ailgylfwyno mesur o garbon deuocsid o'r un lefel trwythiad neu ddyddodion sy'n cyfateb i'r hyn a ollyngir yng nghwrs y gweithrediadau hynny ac yn ddarostyngedig i'r goddefiannau technegol arferol;

- (ii) “natural mineral water fortified with gas from the spring” i ddisgrifio dŵr y mae ei gynnwys o garbon deuocsid o’r un lefel trwythiad neu ddyddodion ar ôl ardywallt, os digwydd hynny, a photelu, yn fwy nag a geir wrth y ffynhonnell; neu
 - (iii) “carbonated natural mineral water” i ddisgrifio dŵr yr ychwanegwyd carbon deuocsid ato o darddiad heblaw’r lefel trwythiad neu’r dyddodion y daw’r dŵr ohono;
 - (c) nid oes dim yn is-baragraff (a) yn atal person rhag defnyddio’r geiriau “dŵr mwynol naturiol” yn ogystal â’r geiriau “natural mineral water”;
 - (d) nid oes dim yn is-baragraff (b) sy’n atal y defnydd o’r geiriau “dŵr mwynol naturiol wedi’i garboneiddio’n naturiol” yn ogystal â “naturally carbonated natural mineral water”, “dŵr mwynol naturiol wedi’i gryfhau â nwy o’r ffynnon” yn ogystal â “natural mineral water fortified with gas from the spring”, “dŵr mwynol naturiol wedi’i garboneiddio” yn ogystal â “carbonated natural mineral water”; ac
 - (e) nid oes dim yn is-baragraffau (a), (b), (c) na (d) sy’n atal y defnydd o eiriau cyfatebol mewn unrhyw iaith arall yn ogystal â Chymraeg a Saesneg.
- (3) Ni chaiff neb botelu dŵr mwynol naturiol oni bai bod y botel wedi’i labelu â’r canlynol—
- (a) datganiad o gyfansoddiad dadansoddol sy’n dangos ansoddion nodweddiadol y dŵr;
 - (b) enw’r lle y datblygir y ffynnon ac enw’r ffynnon;
 - (c) pan fo’r dŵr wedi cael triniaeth o ddilead cyfan neu rannol o garbon deuocsid rhydd drwy ddulliau cyfan gwbl ffisegol, y mynegiad “fully de-carbonated” neu “partially de-carbonated”, fel y bo’n briodol;
 - (d) pan fo’r dŵr wedi cael triniaeth aer a gyfoethogir ag osôn, rhaid i’r geiriau “water subjected to an authorised ozone-enriched air oxidation technique”, ymddangos yn agos i gyfansoddiad dadansoddol yr ansoddion nodweddiadol;
 - (e) pan fo crynodiad fflworid y dŵr yn fwy na 1.5 mg/l—
 - (i) rhaid i’r geiriau “contains more than 1.5 mg/l of fluoride; not suitable for regular consumption by infants and children under 7 years of age”, ymddangos yn agos iawn at yr enw masnachol ac mewn llythrennau y gellir eu gweld yn glir; a
 - (ii) y cynnwys fflworid gwirioneddol o ran gyfansoddiad ffisigo-cemegol, y mae’n rhaid ei gynnwys yn y datganiad y cyfeirir ato ym mharagraff (3)(a);
 - (f) nid oes dim yn is-baragraff (c) sy’n atal defnyddio’r mynegiad “cwbl ddad-garbonedig” yn ogystal â “fully de-carbonated”, neu “rhannol ddad-garbonedig” yn ogystal â “partially de-carbonated”;
 - (g) nid oes dim yn is-baragraff (d) sy’n atal defnyddio’r geiriau “dŵr wedi ei drin â thechneg awdurdodedig i’w ocsideiddio ag aer a gyfoethogir ag osôn” yn ogystal â “water subjected to an authorised ozone-enriched air oxidation technique”;
 - (h) nid oes dim yn is-baragraff (e)(i) sy’n atal defnyddio’r geiriau “yn cynnwys mwy na 1.5 mg/l o fflworid; nid yw’n addas i’w yfed yn rheolaidd gan blant bach a phlant o dan 7 oed” yn ogystal â “contains more than 1.5 mg/l of fluoride; not suitable for regular consumption by infants and children under 7 years of age”; ac
 - (i) nid oes dim yn is-baragraffau (c), (d), (e)(i), (f), (g) a (h) sy’n atal defnyddio geiriau cyfatebol mewn unrhyw iaith arall yn ogystal â Chymraeg a Saesneg.

Gwybodaeth Cychwyn

18 Rhl. 11 mewn grym ar 28.11.2015, gweler [rhl. 1\(2\)](#)

Hysbysebu dŵr mwynol naturiol

12.—(1) Pan fo'n ofynnol i botel sy'n cynnwys dŵr mwynol naturiol gael ei labelu ag enw'r ffynnon neu'r lle y caiff ei datblygu yn unol â rheoliad 11(1)(b)—

- (a) mae'r un gofyniad hefyd yn gymwys i unrhyw hysbyseb ysgrifenedig ar gyfer y dŵr mwynol naturiol hwnnw; a
- (b) mewn unrhyw hysbyseb arall, rhaid rhoi amlygrwydd cyfatebol o leiaf i'r lle y caiff ei datblygu neu i enw'r ffynnon ag a roddir i'r disgrifiad masnachol.

(2) Ni chaiff neb hysbysebu dŵr mwynol naturiol yn groes i baragraff (1).

(3) Ni chaiff neb hysbysebu dŵr mwynol naturiol o dan unrhyw fynegiad, dynodiad, nod masnach, enw brand, llun nac unrhyw arwydd arall, pa un ai'n ffigurol ai peidio, y mae'r defnydd ohonynt yn awgrymu nodwedd nad yw'r dŵr yn meddu arni, yn benodol o ran ei darddiad, dyddiad yr awdurdodiad i'w ddatblygu, canlyniadau dadansoddi neu unrhyw gyfeiriadau tebyg at warantau dilysu.

Gwybodaeth Cychwyn

I9 Rhl. 12 mewn grym ar 28.11.2015, gweler [rhl. 1\(2\)](#)

Gwerthu dŵr mwynol naturiol

13.—(1) Ni chaiff neb werthu dŵr sydd wedi ei botelu a'i labelu'n "natural mineral water", "dŵr mwynol naturiol", neu'r hyn sy'n cyfateb i hynny mewn unrhyw iaith arall, oni bai bod y dŵr hwnnw yn ddŵr mwynol naturiol a gydnabyddir yn unol â rheoliad 4(2).

(2) Ni chaiff neb werthu dŵr mwynol naturiol wedi'i botelu os yw'r dŵr hwnnw—

- (a) wedi'i echdynnu o ffynnon a ddatblygir yn groes i reoliad 8;
- (b) wedi cael unrhyw driniaeth neu ychwanegiad yn groes i reoliad 9;
- (c) wedi'i botelu yn groes i reoliad 10;
- (d) wedi'i labelu yn groes i reoliad 11; neu
- (e) wedi'i hysbysebu yn groes i reoliad 12.

(3) Ni chaiff neb werthu dŵr mwynol naturiol wedi'i botelu—

- (a) sy'n cynnwys—
 - (i) parasitiaid neu ficro-organebau pathogenig;
 - (ii) *Escherichia coli* neu golifformau eraill a streptococi ysgarthol mewn unrhyw sampl 250ml a archwilir;
 - (iii) anerobau lleihau-sylffit sborynnol mewn unrhyw sampl 50ml a archwilir; neu
 - (iv) *Pseudomonas aeruginosa* mewn unrhyw sampl 250ml a archwilir;
- (b) pan nad yw cyfanswm cyfrif cytref y dŵr yn y ffynhonnell y cymrwyd y dŵr ohoni yn cydymffurfio â pharagraff 7 o Atodlen 4;
- (c) pan fo cyfanswm cyfrif cytref y dŵr hwnnw y gellir ei adfywio yn fwy na'r hyn fyddai canlyniad cynnydd arferol yn y cyfrif cynnwys bacteria a oedd ganddo yn y ffynhonnell; neu
- (d) pan fo'r dŵr hwnnw'n cynnwys unrhyw ddiffyg organoleptig.

(4) Ni chaiff neb werthu dŵr mwynol naturiol o'r un ffynnon o dan fwy nag un disgrifiad masnachol.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Mae newidiadau yn dal heb eu gwneud i Rheoliadau Dŵr Mwynol Naturiol, Dŵr Ffynnon a Dŵr Yfed wedi'i Botelu (Cymru) 2015. Mae unrhyw newidiadau sydd wedi cael eu gwneud yn barod gan y tîm yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt gydag anodiadau. (See end of Document for details) [View outstanding changes](#)

Gwybodaeth Cychwyn

I10 Rhl. 13 mewn grym ar 28.11.2015, gweler [rhl. 1\(2\)](#)

Newidiadau i ddeddfwriaeth:

Mae newidiadau yn dal heb eu gwneud i Rheoliadau Dŵr Mwynol Naturiol, Dŵr Ffynnon a Dŵr Yfed wedi'i Botelu (Cymru) 2015. Mae unrhyw newidiadau sydd wedi cael eu gwneud yn barod gan y tîm yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt gydag anodiadau.

[View outstanding changes](#)

Changes and effects yet to be applied to :

- Regulations applied in part (with modifications) by [S.I. 2023/959 reg. 4\(b\)Sch. 2](#)